

УДК 657

Облік і оподаткування

Безверхий Костянтин Вікторович

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту
Державний торговельно-економічний університет*

Bezverkhyi Kostiantyn

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Financial Analysis and Audit
State University of Trade and Economics*

ORCID: 0000-0001-8785-1147

Юрченко Олександр Анатолійович

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

Yurchenko Oleksandr

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of Accounting, Auditing and Taxation
National Academy of Statistics, Accounting and Auditing*

ORCID: 0000-0002-8447-6510

Приймак Наталія Володимирівна

*кандидат економічних наук,
в.о. завідувача кафедри менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування
Міжнародний європейський університет*

Pryimak Nataliia

*Candidate of Economic Sciences, Acting Head of the
Department of Management, Finance and Business Administration
International European University*

ORCID: 0000-0002-0206-2577

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ ІЗ РОЯЛТІ ACCOUNTING AND TAXATION OF ROYALTY TRANSACTIONS

Анотація. Роялті як плата за право використання результатів інтелектуальної власності виконують важливу роль в сучасній економічній ситуації розвитку країни. Задля того, щоб український ринок роялті став більш прибутковим необхідно створити систему в якій буде неможливе використання інтелектуальної власності без належної винагороди правовласника. Стаття спрямована на наукові дослідження у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування операцій із роялті в Україні. Метою статті є науково-практичне дослідження організації і методики обліку та оподаткування суб'єктами бізнесу операцій із роялті в Україні. Методологічною основою дослідження є діалектична теорія пізнання, системний підхід до вивчення та удосконалення організації і методики обліку і оподаткування операцій з роялті. В процесі проведення даного наукового дослідження були використані наступні методи: синтез (визначення складових роялті); систематизації (визначення платежів, які не входять до складу роялті); аналіз (обґрунтування ролі елементів методу бухгалтерського обліку при фіксації операцій із роялті на підприємстві); узагальнення (формування висновків). Розглянуто економічну сутність дефініції поняття «роялті» у розрізі вітчизняних та міжнародних нормативних документів. З'ясовано складові роялті та перелік платежів, які не можуть бути вкочені до них. Розкрито методику визнання та оцінку роялті у відповідності до бухгалтерського та податкового законодавства. Запропоновані удосконалення в частині організації бухгалтерського обліку операцій із роялті, що сприятимуть покращенню її методики. Встановлено роль елементів методу бухгалтерського обліку при фіксації операцій із роялті на підприємстві. Окреслені особливості оподаткування роялті у ліцензіара та ліцензіата в Україні. Удосконалено методику відображення на рахунках

бухгалтерського обліку операцій із роялті на підприємстві. Перспективами подальших досліджень є розроблення нових підходів щодо оцінки та відображення в бухгалтерському обліку та звітності операцій із роялті на підприємстві.

Ключові слова: *право інтелектуальної власності, авторська винагорода, облікове відображення роялті, оподаткування роялті, роялті.*

Summary. *Royalties as payment for the right to use the results of intellectual property will play an important role in the modern economic situation of the country's development. In order for the Ukrainian royalty market to become more profitable, it is necessary to create a system in which it will be impossible to use intellectual property without proper remuneration of the right holder. The article is aimed at scientific research in the field of accounting and taxation of royalty transactions in Ukraine. The purpose of the article is a scientific and practical study of the organization and methodology of accounting and taxation by business entities of royalty transactions in Ukraine during martial law. The methodological basis of the study is the dialectical theory of cognition, a systematic approach to the study and improvement of the organization and methodology of accounting and taxation of royalty operations. In the process of conducting this scientific research, the following methods were used: synthesis (determination of royalty components); systematization (determination of payments that are not part of royalties); analysis (justification of the role of elements of the accounting method in recording royalty operations at the enterprise); generalization (formation of conclusions). The economic essence of the definition of the concept of «royalty» in terms of domestic and international regulatory documents is considered. The components of royalties and the list of payments that cannot be added to them have been clarified. The method of recognition and assessment of royalties in accordance with accounting and tax legislation is disclosed. Proposed improvements in the organization of accounting for royalty operations, which will contribute to the*

improvement of its methodology. The role of elements of the accounting method in recording royalty operations at the enterprise has been established. The features of royalty taxation at the licensor and licensee in Ukraine during martial law are outlined. The method of displaying royalty transactions at the enterprise on accounting accounts has been improved. Prospects for further research are the development of new approaches to the assessment and reflection in accounting and reporting of royalty operations at the enterprise.

Key words: *intellectual property right, copyright, royalties accounting, royalty taxation, royalties.*

Постановка проблеми. За останні десять місяців внутрішній валовий продукт України знизився на 25% – з 202 млрд доларів в лютому 2022 року до 150 млрд доларів станом на грудень цього ж року [11]. Вітчизняна економіка на чверть зменшилась через широкомасштабне вторгнення росії на територію України наприкінці лютого 2022 року. На сьогодні кожен вид доходу є актуальний для державного бюджету, оскільки фінансує його видатки в першу чергу на оборону країни.

Вважаємо, що основною економічного розвитку будь-якої країни є інтелектуальна власність. Роялті як плата за право використання результатів інтелектуальної власності виконують важливу роль в сучасній економічній ситуації розвитку країни в умовах війни. Задля того, щоб український ринок роялті став більш прибутковим необхідно створити систему в якій буде неможливе використання інтелектуальної власності без належної винагороди правовласника. В цій системі облік має бути складовим елементом, оскільки забезпечуватимуть отримання необхідної інформації для керівництва компанії задля прийняття та реалізації управлінських рішень щодо нарахування, оподаткування і виплати роялті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження питання щодо обліку роялті на підприємстві здійснили як

вітчизняні, так зарубіжні науковці, зокрема: М. Жикаляк [1], В. Карпова [2], Т.В. Ковальова [3], Ю.О. Костенко [3], К.М. Мануель (С.М. Manuel) [9], Л. Новіченко [7], Ф. Перес-Ернандес (F. Pérez-Hernández) [9], Г. Рубіо (G. Rubio) [9], Н. Чугрій [10] та інші.

Так, М. Жикаляк у своїх наукових працях розкриває підходи до дефініції поняття «роялті». Автор пропонує розглядати роялті, як спеціальні податки на суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють добування і первинну переробку корисних копалин, спрямовані на вилучення у таких компаній частини гірської ренти після початку видобутку, податковою базою яких є обсяги видобутку [1]. Зокрема, В. Карпова розкриває класифікацію роялті для цілей обліку та оподаткування [2]. Вчені Т.В. Ковальова та Ю.О. Костенко досліджують особливості ведення обліку роялті за національними та міжнародними стандартами, розкриваючи їх оцінку, документальне оформлення та облікове відображення у ліцензіара і ліцензіата [3]. Вітчизняний дослідник Л. Новіченко зосереджує увагу на особливостях оподаткування доходів юридичних та фізичних осіб у вигляді роялті [7]. Група іспанських авторів Г. Рубіо (G. Rubio), К.М. Мануель (С.М. Manuel), Ф. Перес-Ернандес (F. Pérez-Hernández) проводять оцінювання брендів за методологією звільнення від роялті відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та оцінки [9]. Водночас Н. Чугрій визначає роялті у ролі інструмента для залучення інвестицій в інноваційний розвиток аграрного бізнесу [10]. Проте більшість авторів не приділяють значної уваги проблемам організації бухгалтерського обліку та оподаткування доходів суб'єктів господарювання у вигляді роялті.

Метою статті є науково-практичне дослідження організації і методики обліку та оподаткування суб'єктами бізнесу операцій із роялті в Україні.

Матеріали і методи. Методологічною основою дослідження є діалектична теорія пізнання, системний підхід до вивчення та удосконалення організації і методики обліку й оподаткування операцій з роялті. В процесі проведення даного наукового дослідження були використані наступні методи: синтез (визначення складових роялті); систематизації (визначення платежів, які не входять до складу роялті); аналіз (обґрунтування ролі елементів методу бухгалтерського обліку при фіксації операцій із роялті на підприємстві); узагальнення (формування висновків).

Виклад основного матеріалу. Вчені багатьох країн світу, незалежно від періоду, в якому вони працювали, підкреслювали економічну сутність роялті із найрізноманітніших аспектів. Хоча напрямки наукових досліджень у них різні, поняття «роялті» зустрічається майже в усіх вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Вітчизняне податкове законодавство тлумачить роялті як платіж, отриманий у вигляді винагороди за використання або надання права на користування об'єкта права інтелектуальної власності [8]. На рис. 1 представлено складові, які належить до роялті у відповідності до норм Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

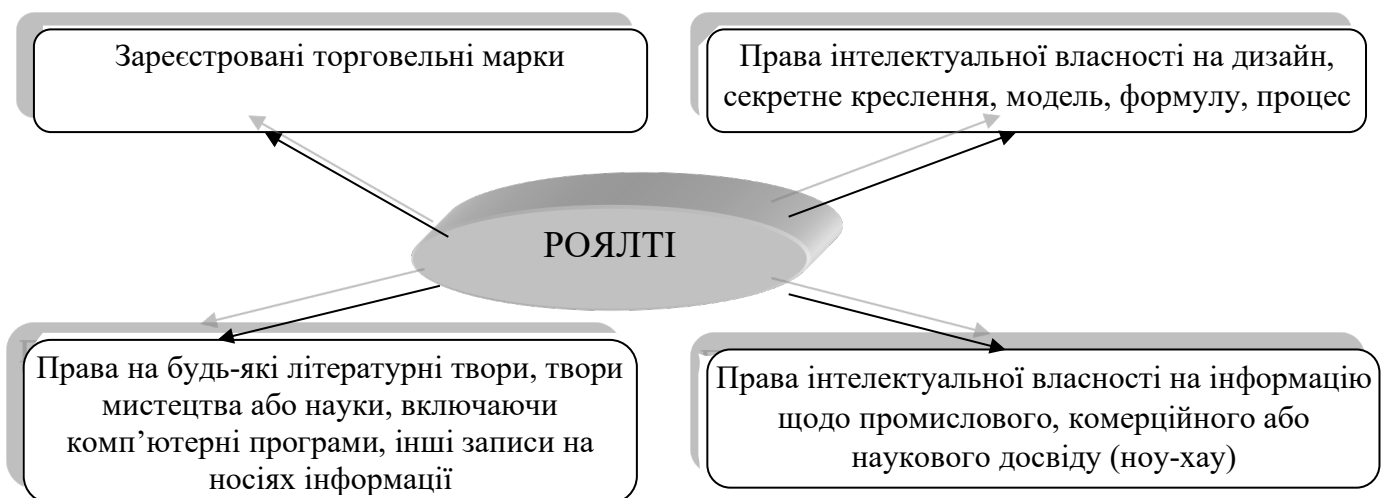

Рис. 1. Складові роялті

Джерело: узагальнено авторами на основі [8]

Аналізуючи норми М(С)БО 18 «Дохід» виявлено, що роялті – це плати за використання довгострокових активів компанії, наприклад патентів, торгових знаків, авторського права та комп'ютерних програм [4].

Відповідно до п. 4 НП(С)БО 15 «Доходи», роялті – це будь-які платежі, отримані за використання правами інтелектуальної власності, або надання винагороди користування авторських і суміжних прав на літературний, художній чи науковий твір, у т.ч. комп'ютерні програми, інші медіа-записи, відео- чи аудіокасети, фільми, радіо- чи телевізійні фільми, будь-які патенти, зареєстровані товарні знаки чи товарні знаки, проекти, секретні креслення, моделі, формули, процеси, промисловий, комерційний чи науковий досвід (ноу-хау) [5].

На рис. 2 наведено перелік платежів, які не відносяться до роялті.

Не вважаються роялті платежі, отримані:

як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання кінцевим споживачем);

за придбання примірників (копій) об'єктів інтелектуальної власності, у тому числі в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання або перепродажу такого примірника (копії);

придбання речей у т. ч. носіїв інформації, в яких втілені або на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, у користування, володіння та / або розпорядження особи;

передання права на розповсюдження примірників програмної продукції без права на їх відтворення або якщо їх відтворення обмежено використанням кінцевим споживачем.

передання прав на об'єкти права інтелектуальної власності, якщо умови такого передання надають право особі, яка отримує ці права, продати або здійснити відчуження в інший спосіб права інтелектуальної власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), крім випадків, коли таке оприлюднення є обов'язковим згідно із чинного законодавства України;

Рис. 2. Платежі які не належать до роялті

Джерело: узагальнено авторами на основі [8]

У Національному стандарті 4 «Оцінка інтелектуальної власності» роялті представлено у формі ліцензійного періодичного платежу за результатами виробництва або реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), що використовують об'єкт інтелектуальна власність [6].

Аналізуючи ринок роялті в Україні зустрічаємо платежі, які здійснює компанія за користуванням програмним забезпеченням. В основному такі платежі є рідкісними, оскільки програмне забезпечення, яке було отримане за плату може бути застосовано для виробництва іншого програмного продукту або надання комп'ютерних послуг.

Основна відмінність бухгалтерського і податкового законодавства в частині визнання доходів у вигляді роялті, це те, що в національних стандартах бухгалтерського обліку немає обмежень щодо віднесення виплат до роялті, подібних до тих, що перелічені у ПКУ. Отож робимо висновок, що роялті для цілей оподаткування та бухгалтерського обліку слід визнавати на підставі критеріїв, установлених пп. 14.1.225 ПК [8].

Облік роялті здійснюється у розрізі двох суб'єктів: ліцензіара та ліцензіата. Під ліцензіаром слід розуміти сторону, яка надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог цивільного законодавства. Натомість, ліцензіат – це суб'єкт господарювання, який придбав ліцензію на права користування об'єктом інтелектуальної власності.

Відповідно до п. 20 НП(С)БО 15 «Доходи», дохід у вигляді роялті визнається ліцензіаром, якщо імовірно отримання економічних вигід, пов'язаних із такою операцією та може бути достовірно визначена сума такого доходу [5].

Роялті включають у дохід за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідного договору. Задля визначення доходу, роялті розподіляють між періодами дії договору. Тому в договорі доцільно

вказати строк, на який передаються майнові права. В обліку нарахування роялті відображають кореспонденцією рахунків: Дт 373 «Розрахунки за нарахованими доходами» – Кт 719 «Інші доходи від операційної діяльності». З метою удосконалення аналітичного обліку розрахунків за роялті на підприємстві пропонуємо відкрити аналітичний рахунок першого порядку 3731 «Розрахунки за нарахованими роялті».

Ліцензіат може відображати роялті залежно від функціонального призначення у складі:

- первісної вартості запасів, якщо сплата роялті безпосередньо пов'язана з придбанням запасів і, зокрема, за імпортованими запасами включається до їхньої митної вартості;
- виробничої собівартості продукції;
- загальновиробничих, адміністративних, збутових та інших операційних витрат підприємства.

Найбільш важливими об'єктами організації обліку роялті на підприємстві є такі складові облікового процесу, як:

- облік роялті у ліцензіара;
- облік роялті у ліцензіата.

Не зважаючи на існування цілого ряду завдань, які стоять перед обліковою політикою підприємства в частині обліку роялті (забезпечення даних та узагальнення інформації про роялті; контроль за правильністю і законністю виникнення доходів у вигляді роялті; своєчасне, повне, достовірне відображення операцій із роялті на рахунках бухгалтерського обліку, регістрах обліку та звітності), основним завданням облікової політики є забезпечення організації бухгалтерського обліку на підприємстві як цілісної системи, яка повинна охоплювати всі аспекти облікового процесу – організаційний, методичний, технічний.

Організаційна складова передбачає перелік осіб, відповідальних за ведення обліку операцій із роялті; форму організації обліку операцій із

роялті; перелік сфер відповідальності; комерційну таємницю та порядок її захисту; систему внутрішнього контролю тощо. Вище перелічені організаційні питання можуть підпадати під компетенцію головного бухгалтера, служби внутрішнього контролю, аудиторської фірми, аутсорсингової компанії тощо.

У методичній частині облікової політики необхідно вказати: методи оцінки та визнання роялті, порядок їх нарахування, оподаткування та виплати.

Крім організаційної та методичної складової облікової політики підприємства важливим також є технічний аспект облікової політики щодо роялті, який повинен передбачати: робочий план рахунків з необхідними аналітичними розрізами; форми первинних документів з обліку роялті, графіки документообороту; облікові реєстри, технологію обробки облікової інформації; склад, порядок і строки подання внутрішньої звітності; порядок проведення інвентаризації розрахунків за нарахованими доходами у вигляді роялті тощо.

Облік операцій із роялті, як і бухгалтерський облік взагалі, розпочинається з первинного документування фактів господарського життя. Далі операції з роялті проходять послідовно наступні етапи обробки рештою елементів методу бухгалтерського обліку (табл. 1).

Таблиця 1

Роль елементів методу бухгалтерського обліку при фіксації операцій із роялті на підприємстві

Елементи методу бухгалтерського обліку			Роль елементів методу в обліку роялті
Метод бухгалтерського	I	Систематичне та хронологічне спостереження за операціями із роялті	Документування
			Інвентаризація

	II	Вартість (грошове вимірювання операцій із роялті)	Оцінка	Надає можливість визначити загальний розмір доходів чи витрат у вигляді роялті
	III	Групування, реєстрація та систематизація операцій із роялті	Рахунки	Використання рахунків дає змогу узагальнити інформацію щодо операцій із роялті на підприємстві
			Подвійний запис	Завдяки подвійному запису можливе отримання інформації про господарські операції, які призводять до виникнення роялті
IV	Узагальнення інформації про роялті	Звітність	Завдяки фінансовій звітності узагальнюється інформація про операції із роялті, наведена в аналітичних розрізах, що забезпечує отримання інформації для потреб управління, аналізу та контролю	

Джерело: розроблено авторами

Таким чином, з метою ефективної організації бухгалтерського обліку на підприємстві розробляється та впроваджується Положення про облікову політику, де регламентується бухгалтерський облік в тому числі операцій із роялті.

Важливим елементом методу бухгалтерського обліку є документування. Тому при нарахуванні та виплаті роялті на підприємстві рекомендуємо складати такі основні первинні документи, зокрема: ліцензійний договір; бухгалтерські довідки для розрахунку суми роялті та нарахування податків; підтвердження наявності міжнародних договорів, укладених між Україною та країнами-нерезидентами (у разі співпраці між підприємствами та нерезидентами у сфері прав інтелектуальної власності) з метою уникнення подвійного оподаткування; довідки або їх нотаріально засвідчені копії, які підтверджують, що нерезидент є резидентом країни, з якою Україна має угоду, укладений міжнародний договір та інші документи, якщо це передбачено міжнародним договором з Україною.

У разі отримання роялті пакет документів буде включати: ліцензійний договір; виписку або витяг з Єдиного державного реєстру

юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців про державну реєстрацію його як суб'єкта підприємницької діяльності, у разі, якщо ліцензіаром є фізична особа-підприємець; виписка банку; бухгалтерська довідка щодо обчислення суми доходу у вигляді роялті.

Особливості оподаткування роялті у ліцензіара та ліцензіата в Україні під час дії воєнного стану представлено в табл. 2.

Отже, оподаткування роялті відіграє важливу роль в їх обліку. Бухгалтеру під час відображення операцій із роялті варто прислухатися до порад юристів в частині оподаткування таких доходів. Це стосується в основному:

- аналізу договорів на право користування об'єктами інтелектуальної власності, адже від умов, які у них прописані будуть залежати податкові наслідки;
- контролю за операціями із нерезидентами, які підпадають під регулювання законодавства про трансфертне ціноутворення;
- вивчення статусу нерезидента, якому виплачується дохід у вигляді роялті;
- наявності відповідних документів, які підтверджують статус нерезидента.

Оподаткування роялті у ліцензіара та ліцензіата в Україні під час дії воєнного стану

Суб'єкти ліцензійної угоди	Податки					
	Податок на прибуток	Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	Єдиний податок	ПДВ	ЄСВ	Податок на доходи нерезидента
Ліцензіар	Роялті належать до доходу платника податку, який визнається за правилами бухгалтерського обліку. Ставка податку 18% із об'єкта оподаткування – бухгалтерський фінансовий результат платника податку	Роялті, нараховані на користь будь-яких фізичних осіб обкладають ПДФО за ставкою 18%, військовий збір 1,5%. Суб'єкт господарювання, який виплачує роялті фізичній особі утримує із цих сум ПДФО та військовий збір	Включають до складу доходів, отриманих платника єдиного податку юридичної особи. Сума отриманих роялті обкладають єдиним податком за ставкою 5% або 3%.	Якщо платіж у вигляді роялті здійснюється: - у грошовій формі, ця операція не є об'єктом оподаткування ПДВ (пп. 196.1.6 ПК);	Не є об'єктом оподаткування	Слід урахувати, що при виплаті роялті нерезиденту-юридичній особі необхідно утримати податок на прибуток за ставкою 15% від їхньої суми за рахунок нерезидента. Податок сплачують до бюджету під час такої виплати (пп. «в» пп. 141.4.1, пп. 141.4.2 ПК)
Ліцензіат	Малодохідні платники податку на прибуток (з обсягом річного доходу не більше ніж 40 млн. грн), які проставили у податковій декларації з податку на прибуток відмітку про не проведення коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, передбачені ПК, відображають операції з роялті в податковому обліку виключно на підставі даних бухгалтерського обліку. Високодохідні платники (з обсягом річного доходу понад 40 млн. грн) та особи, які не зробили відмітку про не проведення коригування фінансового результату в податковій декларації з податку на прибуток, коригують фінансовий результат на різниці. Сума коригування (СК) визначають за такою формулою: $СК = ВР - (ДР + 4 \% \times ЧД)$, де ВР – витрати на роялті; ДР – доходи від роялті; ЧД – чистий дохід (показник ряд. 2000 Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за минулий рік). Якщо СК має від'ємне значення, то коригування не здійснюють.	Роялті включають до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податків і обкладають ПДФО за загальною ставкою 18% та військовим збором за ставкою 1,5%. Суб'єкт господарювання, який виплачує роялті фізичній особі, є податковим агентом і зобов'язаний утримати цей податок під час нарахування такого доходу.	Не є об'єктом оподаткування	- негрошовій формі, тоді така виплата обкладається ПДВ на загальних підставах.	Не є об'єктом оподаткування	Однак якщо із країною нерезидента укладено міжнародний договір, оподаткування регламентується його нормами

Джерело: узагальнено авторами на основі [8]

Розглянемо облікове відображення операцій із нарахування роялті у ліцензіара та ліцензіата (табл. 3).

Таблиця 3

Облік операцій із роялті на підприємстві

№ з/п	Зміст господарської операції	Первинний документ	Дебет	Кредит	Сума, грн.
Облік у ліцензіара					
1.	Відображено доходи на роялті за поточний період	Договір, розрахунок роялті	3731	7191	12000,00
2.	Отримано роялті	Виписка з банку	311	3731	12000,00
Облік у ліцензіата					
3.	Відображено витрати з роялті за поточний період	Договір, розрахунок роялті	93	631	12000,00
4.	Сплачено роялті ліцензіару	Виписка з банку	631	311	12000,00
Облік виплати працівнику підприємства роялті					
5.	Нараховано працівнику суму роялті	Ліцензійний договір	92	663	10000,00
6.	Утримано із суми роялті: – ПДФО (10000,00 x 18 %)	Розрахунково-платіжна відомість	663	6411	1800,00
	– військовий збір (10000,00 x 1,5%)		663	642	150,00
7.	Сплачено до бюджету суми ПДФО, військового збору	Виписка банку, платіжне доручення	6411	311	1800,00
			642	311	150,00
8.	Виплачено роялті працівнику		663	311	8050,00

Джерело: розроблено авторами на основі [3]

Висновки і перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження нами було розглянуто економічну сутність роялті та їх складові елементи; наведено перелік платежів, які у відповідності до чинного податкового законодавства не вважаються роялті; розкрито порядок визнання та облікового відображення роялті у ліцензіара та ліцензіата; запропоновано обліковий процес щодо операцій із роялті на підприємстві розглядати у розрізі трьох складових: організаційної, методичної та технічної; визначено роль елементів методу бухгалтерського обліку (документування, інвентаризація, оцінка, рахунки, подвійний запис, звітність) при фіксації операцій із роялті; розкрито первинний облік та особливості оподаткування операцій із роялті у ліцензіара та ліцензіата в Україні. Перспективами подальших досліджень є

розроблення нових підходів щодо оцінки та відображення в обліку та звітності операцій із роялті на підприємстві.

Література

1. Жикаляк М.В. Класифікація роялті як шлях до вдосконалення регуляторної політики держави у сфері використання мінеральних ресурсів. *Ефективна економіка*. 2012. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2276> (дата звернення: 10.01.2023).
2. Карпова В. Роялті: як класифікувати та відобразити в обліку. *Бібліотека Баланс*. 2021. № 9. С. 43-48. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/biblioteka-balance-29-publikacii-biblioteka-balans-123-royalti-kak-klassificirovat-i-otrazit-v-uchete> (дата звернення: 10.01.2023).
3. Ковальова Т.В., Костенко Ю.О. Облік роялті за національними та міжнародними стандартами. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*. 2022. № 28. С. 146-155. URL: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/260760> (дата звернення: 10.01.2023).
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) «Дохід»: виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text. (дата звернення: 10.01.2023).
5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>. (дата звернення: 10.01.2023).

6. Національний стандарт № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»: постанова Кабінету Міністрів України від 03.10. 2007 р. № 1185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.01.2023).
7. Новіченко Л.С., Стойка Н.С., Щирська О.В. Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування роялті: ключові аспекти. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2020. № 16 (2). С. 77-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2020_16%282%29__10 (дата звернення: 10.01.2023).
8. Податковий кодекс: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.01.2023).
9. Rubio G., Manuel C.M., Pérez-Hernández F. Valuing brands under royalty relief methodology according to international accounting and valuation standards. *European Journal of Management and Business Economics*. 2016. Vol. 25(2). P. 76-87. doi: 10.1016/j.redeen.2016.03.001.
10. Чугрій Н.А. Роялті як інструмент залучення інвестицій в інноваційний розвиток аграрного підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. № 14. Ч. 2. С. 182-186. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_2_2017ua/39.pdf (дата звернення: 10.01.2023).
11. За 10 місяців війни ВВП впав на 25% – з \$202 млрд до \$150 млрд. URL: <https://ukranews.com/ua/news/906774-za-10-misyatsiv-vijny-vvp-vprav-na-25-z-202-mlrd-do-150-mlrd-kuhar#:~:text=Головний%20економіст%20Ukraine%20Economic%20Outlook,інтерв%27ю%20журналісту%20Євгену%20Кисельову> (дата звернення: 10.01.2023).

References:

1. Zhykaliak M.V. (2012). Klasyfikatsiia roialti yak shliakh do vdoskonalennia rehuliatornoj polityky derzhavy u sferi vykorystannia mineralnykh resursiv [Classification of royalties as a way to improve the regulatory policy of the state in the field of mineral resource use]. *Efektivna ekonomika*, 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2276> [in Ukraine].
2. Karpova V. (2021). Roialti: yak klasyfikuvaty ta vidobrazyty v obliku [Royalties: how to classify and account for them]. *Biblioteka Balans*, 9, 43-48. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/biblioteka-balance-29-publikacii-biblioteka-balans-123-royalti-kak-klassificirovat-i-otrazit-v-uchete> [in Ukraine].
3. Kovalova T.V., Kostenko Yu.O. (2022). Oblik roialti za natsionalnymy ta mizhnarodnymy standartamy. *Problemy ta perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, 28, 146-155. URL: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/260760> [in Ukraine].
4. Mizhnarodnyi standart bukhholderskoho obliku 18 (ISA 18) «Dokhid» [International Accounting Standards 18 «Revenue»]: vydanyi Radoiu z Mizhnarodnykh standartiv bukhholderskoho obliku zi zminamy vid 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text [in Ukraine].
5. Natsionalne Polozhennia (standart) bukhholderskoho obliku 15 «Dokhid» [National Regulation (standard) of accounting 15 «Income»]: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.11.99 r. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> [in Ukraine].
6. Natsionalnyi standart № 4 «Otsinka mainovykh prav intelektualnoi vlasnosti» [National Standard № 4 «Evaluation of intellectual property rights»]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.10.2007 r. № 1185.

- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF#Text> [in Ukraine].
7. Novichenko L.C., Stoika N.S., Shchyrskaya O.V. (2020). Osoblyvosti bukhhalterskoho obliku ta opodatkuvannia roialti: kliuchovi aspekty. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, 16 (2), 77-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2020_16%282%29__10 [in Ukraine].
 8. Podatkovyi kodeks [Tax Code]: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukraine].
 9. Rubio G., Manuel C.M., Pérez-Hernández F. (2016). Valuing brands under royalty relief methodology according to international accounting and valuation standards. *European Journal of Management and Business Economics*, 25(2), 76-87. doi: 10.1016/j.redeen.2016.03.001 [in English].
 10. Chuhrii N.A. (2017). Roialti yak instrument zaluchennia investytsii v innovatsiinyi rozvytok ahrarynoho pidpryiemstva [Royalties as a tool for attracting investments in the innovative development of an agrarian enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, 14, 2, 182-186. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_2_2017ua/39.pdf [in Ukraine].
 11. Za 10 misiatsiv viiny VVP vpav na 25% – z \$202 mlrd do \$150 mlrd [During the 10 months of the war, GDP fell by 25% - from \$202 billion to \$150 billion]. URL: <https://ukranews.com/ua/news/906774-za-10-misyatsiv-vijny-vvp-vpav-na-25-z-202-mlrd-do-150-mlrd-kuhar#:~:text=Holovnyi%20ekonomist%20Ukraine%20Economic%20Outlook,interv%27iu%20zhurnalistu%20Ievhenu%20Kyselovu> [in Ukraine].